

og den højtærede Minister, som har udtalt, at Kirkens Gods, det vil sige det, der med Rette kan betragtes som Kirkens Gods, vil der ikke kunne røres ved; men man maa jeg huske paa, at Kirken undertiden, om jeg saa maa sige, har hamstret noget, om hvis Ejendomsret der kan være Tvivl, f. Eks. Gods, som oprindeligt er skænket til Skolevæsenet, eller Gods, som er skænket til humane Øjemed, til Forsørgelsesøjemed. Jeg skal blot nævne et enkelt stort Legat, der saaledes er draget ind under Kirken, skønt mange mener, det burde tjene almindelige humane Formaal, nemlig det store Mathurinske Legat, som bestyres af Stiftsøvrigheden i Ribe Stift. Legatet er stiftet i det 18de Aarhundrede af en Præst i Jerne, som var fuldt saa meget Ejendoms handler og Jordspekulant, som han var Præst, eller i hvert Fald lige saa meget. Han efterlod sig en efter dens Tids Forhold meget betydelig Formue, og da han var ugift, testamenterede han den til Forsørgelse af Enker. Testamentet forelaa ikke skriftligt, da han døde, men da det blev affattet, bestemte man, at det kun skulde være Præstenker, der kunde nyde godt af Legatet, og i Henhold hertil er det blevet administreret. Jeg har gennemgaaet Fundatsen, og jeg kan ikke se andet — og det er der mange, der ikke kan — end at Legatet burde anvendes til Forsørgelse af Enker i Almindelighed. Paa den Maade er der en hel Del Gods, der, hvis man skulde granske rigtig efter, burde tages bort fra Kirken, fordi det ikke med Rette kan antages at være Kirkens — det øvrige Gods bør naturligvis blive ved Kirken.

Den højtærede Kirkeminister mente, at jeg havde overset, at Kirkebetjentenes Løn kunde nedsættes ved forefaldende Embedsledighed. Det har jeg aldeles ikke overset, men jeg mener ikke, at dette er tilstrækkeligt, der bør drages snævrere Grænser for, hvor højt disse Lønninger kan sættes. De Honorarlønninger, der er Tale om i det paagældende Lovforslag, maa nødvendigvis sættes ned. Det glæder mig, at den højtærede Minister ogsaa finder, at disse Lønninger bør reduceres en Del. Naar den højtærede Minister dernæst siger, at han i disse Lovforslag arbejder for Selvstyre, maa jeg sige, at det er en ganske mærkelig Art Selvstyre. Det er ikke det kommunale Selvstyre, det begrænser den højtærede Minister. Medens han tidligere har arbejdet for Udviklingen af dette, hvad jeg udtalte min Glæde over, da jeg sidst havde Ordet, arbejder han her for at reducere det. Han tager alt, hvad der vedrører Kirkerne, ud

og sætter det under en særlig Bestyrelse, og det vil naturligvis sige, at han begrænser det kommunale Selvstyre. Jeg vil bede ham om at betænke, hvad der vil ske med dette Selvstyre, hvis man gør det samme med Hensyn til andre Omraader indenfor Kommunen, hvis man f. Eks. tog Skolen ud og sagde, at den skulde bestyres af en Skolekommission, der kunde paalægge Skatter, afholde Udgifter, betale Lønninger og alt sligt; det kommer ikke Byraadet andet ved, end at det skal opkræve Pengene, og det kan det maaske faa en Procent for. Byraadet vil blive en Slags Løbedreng ogsaa for Skolekommissionen. Eller man tog Forsørgelsesvæsenet og sagde, at det skulde være en Faktor for sig. Bestyrelsen f. Eks. af Hjælpekasserne skulde kunne paalægge Skatter og ordne alt øvrigt angaaende Forsørgelsen, derom skulde Byraadet ikke have noget at sige. Og hvis man saa ogsaa tog de kommunale Værker ud, Vandværker, Gasværker og Elektricitetsværker, gad jeg egentlig nok se, hvad der blev tilbage af det kommunale Selvstyre. Kommunalbestyrelsen blev forvandlet til en Ligningskommission, der skulde paaligne og opkræve Skatterne. Det synes jeg er en mærkelig Maade at arbejde for det kommunale Selvstyre paa. Jeg synes, den højtærede Minister kunde gøre noget nyttigere end at modarbejde det, han selv tidligere har arbejdet saa godt for.

Den højtærede Minister sagde, at han ansaa Provstiudvalgene for nødvendige. Jeg kan ikke se bedre, end at de bliver nogle smaa Blindarme i det kommunale og kirkelige Liv. De bliver alt andet end heldige for Menighederne, for Præsterne og dem, der overhovedet faar med dem at gøre. Hvorfor ikke lade Stiftsøvrigheden udføre det Arbejde, som der her er Tale om, saa vil det i alt Fald blive det samme som for Byernes Vedkommende. Hvis man ikke tiltror den den fornødne Sagkundskab, er der intet i Vejen for at give den et Par sagskyndige med til Hjælp paa de Omraader, hvor det maatte være nødvendigt. I øvrigt maa jeg sige, hvad jeg allerede sidst betonedede, at i Virkeligheden har disse langt borte siddende Udvalg ikke noget Ansvar, de føler ikke noget økonomisk Ansvar. Det er Kommunen, der skal skaffe Pengene, og hverken Menighedsraadet eller Stiftsøvrigheden eller Provstiudvalget vil have den økonomiske Ansvarlighed, som der maa være i en saadan økonomisk Enhed, i dette Tilfælde Kommunen.

Den højtærede Minister sagde, at det kommunale Medlem i Kirkebestyrelsen ikke var nødvendig. Han sagde dog ikke, hvor-